

SAVO SINUKSI

Pohjois-Savon liiton tiedotuslehti

1•2005

Uuden maakuntavaltuuston ja -hallituksen puheenjohtajat tulevaisuudentissä s. 3 ja 4.

Pohjois-Savon kuntien taloustilanne heikentyy s. 5

Itä-Suomen seuraava rakenerahastokausi yhä kysymysmerkkinä s. 7

Kasvuyritysten työvoimatarpeita selvitetty Pohjois-Savossa s. 9

Kuopion seudun maakuntakaavaluonnokseen useita muistutuksia s. 10

Itä-Suomi -ohjelman makrohankkeet selvitetään syksyksi s. 12

KUKA TARVITSEE MAAKUNNASSAMME "MAASUA" ?

Teemme " maasua " Pohjois-Savon liitossa. Mitä teemme ja miksi? Entä kuka tarvitsee maasua maakunnassamme? Ketkä sen tekemiseen osallistuvat ja mihin tarkoitukseen sitä käytetään? Millaiset toimintaympäristömme arviot ohjaavat laadintatyötä? Positiivisen toivon keskellä on ymmärrettävää, että Pohjois-Savon MAAKUNTA-SUUNNITELMA 2030:n – slangillamme "maasun" – laadinta puhuttaa.

Onko maakuntasuunnitelma tavoitteensa mukaisesti strateginen asiakirja, jossa esitettyihin arvioihin tulevaisuudestamme luotetaan? Onko se asiakirja, joka ohjaa ratkaisujamme ja sitoo toimijoita Pohjois-Savossa? Onko kyse asiakirjasta, joka muodostaa vahvan perustan EU:n seuraavan rakennerahastokauden 2007–2013 ohjelma- ja kehittämistavoitteille?

Ensimmäinen peruskysymys kuuluu, onko laadittava kokonaan uusi maakuntasuunnitelma vuoteen 2030 ulottuen vai tehdäänkö toissa vuonna valmistuneen Pohjois-Savon maakuntasuunnitelma 2020:n tarkistus? Vastaus kysymykseen syntyy lukusten tilastolukujen, toteutuneen ja tavoitellun kehityksen analyysin sekä maakuntamme ja globaalin toimintaympäristömme kehitysnusteiden pohjalta. Joka tapauksessa muiden maakuntien tavoin Pohjois-Savon uusi maakuntavaltuusto sanoo lopullisen kantansa merkittävään strategiaan suunnitelmaan ennen vuoden 2005 loppua. On uskottava, että hyvät esitykset edistävät hyviä päätöksiä.

Tarvitsemme strategia-asiakirjan vuoteen 2030

Parhailtaan arvioimme käynnissä olevan EU:n tavoite 1 –ohjelmakauden tuloksia Pohjois-Savossa. Maakunnan liiton lisäksi useilla muilla alueellisilla toimijoilla kuten TE-keskuksella, lääninhallituksella, Finnveralla, ympäristökeskuksella, kehittämissyhtiöillä, jne. on runsaasti tilastoaineistoa Pohjois-Savon toteutuneesta kehityksestä v. 2000–2004. Samoin on arvioitava rehellisesti osaamiskeskus-, aluekeskus-, ym. ohjelmien vaikutukset suhteessa tavoitteisiin.

Edellämainitulla työprosessilla pystymme muodostamaan vahvan, yhteisen ja sitouttavan näkemyksen sekä tekemään strategiset valinnat tulevalle rakennerahastokaudelle. Samalla vastaamme valtiohallinnon kysymyksiin, mitkä ovat strategiset painotuksemme ja tarpeemme tulevan ohjelmakauden sisällöksi. Edelliset kysymykset ovat juuri nyt esillä Suomen ja Euroopan unionin välisissä neuvotteluissa koskien kansallista strategiaamme vuosille 2007–2013 unionin sisäisessä kehittämisessä.

Meidän on onnistuttava määrittelemään yhteinen tahtomme ja yhteinen viestimme Pohjois-Savossa sekä myös laajemmin Itä- ja Pohjois-Suomessa. Näkökulmia ovat mm. rakenteelliset muutokset, työllisyyden, aluerakenteen ja yrittäjyyden edistyminen, koulutuksen kysyntä ja tarjonta, suuret liikenneväyläratkaisut sekä sosiaalisen ja ympäristön tilan hyvinvointi. Kaikkiin edellisiin

Jussi Huttunen

tulisi löytyä tiivis selkokieline näkemys, ennuste ja tavoitetila maakuntasuunnitelma 2030 -asiakirjassa.

Maamme hallituksen käynnistämällä kunta- ja palvelurakennemuutoksella aiotaan parantaa palvelujen tehokkuutta ja saataa vuotta maamme eri osissa sekä tukea kunnallistalouden tasapainoa pitkällä tähtäimellä. Tuossa prosessissa tarvitaan merkittävästi ennakkoluulotonta uudelleen ajattelua ja asennetta kaikilta. Maakuntien liitoille saattaa luontevasti tulla tehtäväksi erilaisten uudistushankkeiden yhteensovittaminen sekä koordinointi kuntien ja seutujen kanssa. Tuohon työhön olemme valmiita – onhan sekin osa maakuntasuunnittelua samoin kuin kuntien ja kuntalaisten edun valvontaa mitä suurimmassa määrin.

Jussi Huttunen
Vs. maakuntajohtaja

SAVO SINUKSI Pohjois-Savon liiton tiedotuslehti

Päätoimittaja:

Vs. maakuntajohtaja Jussi Huttunen,
Pohjois-Savon liitto

Toimitussihteeri ja toimittaja:

Ilpo Lommi, Itäfax Oy

Toimitus:

Pohjois-Savon liitto
Sepänkatu 1, PL 247, 70101 Kuopio
Puh. (017) 550 1400,
faksit (017) 262 5090 (kirjaamo).
(017) 550 1428 (johto).

Toimituskunta:

Jarmo Muinieka (pj), Jouko Kohvakka, Ilpo Lommi, Marja Partanen, Sanna Rissanen, Irma Toivanen ja Satu Vehreävesa.

Kansikuva:

Niilo Hartikainen

Taitto ja painopaikka:

Suomen Graafiset Palvelut
ISSN 1238-5514

Savo Sinuksi –lehti ilmestyy v. 2005
kesäkuussa ja lokakuussa

POHJOIS-SAVON LIITTO AKTIIVISEKSI SILLANRAKENTAJAKSI JA ALOITTEENTEKIJÄKSI

*Pohjois-Savon maakuntavaltuuston puheenjohtaja **Tuula Väätäinen** (sdp) näkee uuden nelivuotisen maakuntavaltuustokauden myönteisessä valossa, vaikka myöntääkin, että sille on lankeamassa monia suuria haasteita Pohjois-Savon elinvoimaisuuden turvaamisessa. Maakuntahallinnon painoarvo ja rooli ovat hänen mukaansa kasvussa, mikä antaa hyviä eväitä vaativiin haasteisiin vastaamisessa.*

-Pohjois-Savon liiton rooli ja imago kirkastuivat jo kuluneella valtuustokaudella, mutta nyt uskon kehityksen vielä vauhdittuvan, vaikka lainsäädännöllisesti maakunnan liittojen asemaan ei tulekaan suuria uudistuksia ainakaan seuraavina neljänä vuotena. Nykysäädännönkin rajoissa maakunnan liiton toimintamahdollisuudet voivat laajentua ja syventyä – edellyttäen, että toimitaan aktiivisesti ja osaavasti niin virkamies- kuin luottamushenkilötasoilla. Liitossa näyttää olevan tekemisen meininkiä ja hyvä ilma- piiri, joten siltäkin osin lähtötilanne uudelle valtuustokaudelle on hyvä, Tuula Väätäinen toteaa.

Uusia avauksia etsimään

Vaikka maakunnan liitto on jäsenkuntiansa omistama, pitäisi sen hänen mielestään vielä aktiivisemmin ja rohkeammin ottaa kantaa kuntien palvelurakenteen tehostamiseen esimerkiksi uusilla tuottamistavoilla ja yhteistyömuodoilla. -Talouden tiukkeneminen ei saa johtaa kunnissa kuoreen vetäytymiseen ja säästökierteeseen vaan päinvastoin olisi ennakkoluulottomasti etsittävä aivan uusia toimintamalleja. Maakunnan liitto voisi olla siinä ”työrukkasena” ja ”veturina”.

-Pohjois-Savon liiton yhteistyö kuntaomistajiin ja toisaalta valtion aluehallinto-organisaatioihin, elinkeinoelämään sekä muihin sidostahoihin päin on saatava tiiviimmäksi eivätkä siinä maakuntarajatkaan saa olla ylitsepääsemättömiä esteitä. Päinvastoin Itä-Suomi –yhteistyö kaipaa syventämistä ja konkretisoitua muissakin kuin EU-asioissa. Pohjois-Savo voi olla siinä aktiivisempi sillanrakentaja ja aloitteentekijä. Esimerkiksi Itä-Suomen yhteisen koordinaattorin palkkaaminen on oikea mutta ei yksin vielä riittävä ratkaisu yhteistyön voimistamiseksi. Itä-Suomen yhteinen kohtalon-

yhteys muodostuu jatkossa entistä vahvemmaksi suhteessa EU:n kuin myös kansalliseen aluekehityspolitiikkaan. Eripuraisuuteen ei ole varaa, korostaa Tuula Väätäinen.

Maakunnallisuus kunta- ja seutupolitiikkaa vahvemmaksi

Tuula Väätäinen pitää myönteisenä lähtökohtana alkaneelle maakuntavaltuustokaudelle, että luottamushenkilötehtävät olivat aiempaa halutumpia. –Tämä voi heijastella maakuntahallinnon arvostuksen nousua ja aitoa kiinnostusta maakunnan kehittämiseen. Toivottavasti asiat pystytään maakuntavaltuustossa ja –hallituksessa näkemään yli puolue- ja kuntarajojen, vaikka maakuntahallinnon edustajat on valittu puolue- ja kunta- tai seutukuntaedustavuuden periaatteella viime kunnallisvaalien tuloksen mukaisesti. Lopulta olemme kuitenkin kaikki samassa ”veneessä” taustoistamme riippumatta, muistuttaa Väätäinen.

Hän ei näe parhaillaan uudistettavaa seutuhallintoa mm. seutuhallituksineen maakuntahallinnon kilpailijana tai päällekkäisenä organisoitumisena. –Työnjaon on oltava selvä ja kummallakin hallintoportaalla on omat tehtävänsä. Sama koskee maakuntahallinnon ja EU:n tavoite 1 –ohjelman rahoitusta koordinoivan maakunnan yhteistyöryhmän tehtäväkenttiä. Kainuun suoran ja keskitetyn maakunnallisen itsehallinnon kokeilu tuskin toteutuu Pohjois-Savossa, koska maakunnat ovat rakenteeltaan aika lailla erilaisia. En ole aivan varma, onko suora kansanvaali tarpeen maakuntavaltuustojen valinnassa, koska kaikki maakuntavaltuutetut ovat kunnissaan saaneet äänestäjiltä valtakirjan. Siinä on yhteisen kasvun paikka, että asioita pystytään katsomaan oman kunnan mandaattia ja perspektiiviä laajemmalti.

Tuula Väätäinen

Tuula Väätäisen mukaan tiivis vuoropuhelu päättäjien ja virkamiesten kesken on tässä hallintoportaiden muutostilanteessa tarpeen. Sille luovat tilausta myös Pohjois-Savon maakuntasuunnitelma 2030:n sekä lyhyemmän tähtäimen maakuntaohjelman ja sen toteuttamissuunnitelman uudistaminen. Niiden osalta päättäjiltä vaaditaan erityistä maakunnallista kaukoviisautta ja visionäärisyyttä sekä kykyä asettaa asioita tärkeysjärjestykseen. Sama koskee reilun puoleltoista vuoden päästä tapahtuvaa siirtymistä EU:n seuraavaan rakennerahastokautteen, joka toivottavasti säilyttää meille itäsuomalaisille tärkeät aluekehitystuet edes likimain nykyisen suuruisina. Joka tapauksessa meidän on entistä painokkaammin pystyttävä valitsemaan vaikuttavimmat hankkeet tukien kohteiksi, Väätäinen korostaa.

Kehittämiskohteita löytyy

Ohjelmatyön ja maakuntasuunnittelun koodinoinnin lisäksi Tuula Väätäinen heittää Pohjois-Savon liitolle konkreettisia kehittämiskohteita ja –ideoina maakunnan kansainvälistymisen ja siinä erityisesti Venäjä-yhteyksien edistämisen, pohjoissavolaisen hyvinvointiosaamisen vahvistamisen ja maakunnallisen viestinnän tehostamisen sekä tietoyhteiskunnan mahdollisuuksien hyödyntämisen. Laajakaistayhteyksiin on saatava sisältöä ja liikettä. Uusien kehittämiskohteiden lisäksi on pystyttävä lisäämään tehoa perusasioihin kuten kaavoitukseen ja muihin alueiden käytön tehtäviin sekä edunvalvontaan. Jos se vaatii lisävoimavaroja niin sitten niitä on satsattava lisää tulevaisuuden tekemiseen, Tuula Väätäinen tähdentää.

Teksti: Ilpo Lommi

OSAAMISESTA JA KOKEMUKSESTA VOIMAA – NUORUUDESTA INTOA

*Pohjois-Savon liiton maakuntahallituksen ja maakunnan yhteistyöryhmän puheenjohtajana uudelle nelivuotiskaudelle jatkava **Markku Rossi** (kesk) näkee lähivuosien olevan erittäin merkityksellisiä Pohjois-Savolle myös kauas tulevaisuuteen, koska nyt tehdään suuria rakenteellisia ratkaisuja niin kunnallisessa kuin maakunnallisessakin hallinnossa.*

-Vielä emme ole onneksi ajolähtötilanteessa ja valittavana on hyviä vaihtoehtoja. Ohjenuoraksi olisi päätöksissä otettava motto "Osaamisesta ja kokemuksesta voimaa – nuoruudesta intoa". Rahaa meillä Pohjois-Savossa ei ole eikä tule niin paljoa, että sillä voitaisiin ongelmat ratkaista ja taata hyvinvointi kaikille. Niukat rahat onkin osattava käyttää mahdollisimman hyödyllisesti.

Markku Rossi toteaa, että ammatilliselta osaamiseltaan vahvaa maakuntaa ei kukista mikään, koska työ ja pääomat hakeutuvat nykyisin entistä kiihkeämmin joko korkean osaamisen tai alhaisten kustannusten alueille. -Jälkimmäisessä mittelössä emme pärjää, mutta korkeassa osaamisessa siihen on mahdollisuuksia ainakin luontaisilla vahvuusaloillamme. Etätömahdollisuuksien paraneminen luo uusia työmahdollisuuksia, mistä mm. Suonenjoen työpaikka- ja väestökasvuun vaikuttanut telemarkkinointiyhtiön on oiva esimerkki. Elinkeinoelämän työvoimatarpeiden kannalta on elintärkeää ammatillisen koulutuksen oikea sisältö ja oikein painottuvat opintosuunnat. Myös nuorten pysyminen kotimaakunnassa opiskelujen jälkeen on kaikkien päättäjiä yhteinen huolen aihe. Tätä osin olisi myös mahdollistettava ulkomaalaisten opiskelijoiden jääminen töihin Pohjois-Savoon.

Nuorille ohjaksia

-Toivon Pohjois-Savoon samanlaista nuorten vaikuttajien aktiivista valtuuskuntaa tai vastaavaa tiimiä kuin ikäihmisillä on. Pohjois-Savossa nuoret, alle 30-vuotiaat kunnallisvaltuutetut voisivat ottaa vastuun yli puolue- ja kuntarajojen nuorisonäkökulmaa valottavan asiantuntijaryhmän koostamisesta. Pohjois-Savon liitto pyrkii jär-

jestämään tällaisen nuorten valtuutettujen kokoontumisen loppukesästä. Nykypäivän nuoret ovat kohderyhmä, joita meneillään oleva, vuoteen 2030 ulottuva maakuntasuunnitelman uudistus sekä Kuopion seudun maakuntakaavan laadinta koskettavat eniten. Siksi heidän olisi syytä ottaa vastuuta enemmän tulevaisuuden tekemisestä ja sitä heille on myös annettava, Markku Rossi muistuttaa.

Maakuntahallinnon roolin Markku Rossi uskoo pysyvän melko nykyisenlaisena, koska ajatukset sen toimivallan lisäämisestä mm. aluekehittämisessä eivät näytä saavan valtionhallinnossa riittävää yksimielisyyttä taakseen. Nykyisellä kaksinapaisella järjestelmälläkin voidaan toki elää, mutta työnjaon selkeytys suhteessa mm. valtion aluehallintoon ja maakuntien päätösvalan lisääminen niiden omissa asioissa olisi edistysaskel. Joka tapauksessa toimintaa voidaan edelleen tehostaa kaikilla hallintoportailta. Tärkeää on myös yhteisten tahtilojen löytäminen ja isojen asioiden saaminen kaikkia sitovaan tärkeysjärjestykseen, koska voimavaroja ei ole siroteltavaksi kaikkiiin mahdollisiin hyviin asioihin.

-Itä-Suomi –yhteistyössä on tällä maakuntahallintokaudella päästävä isoin askelin eteenpäin. Pohjois-Savon on otettava siinä aktiivinen ote jo ennen vuoden 2007 veto-vastuuuoroaan. Itä-Suomen yhteisen koordinaattorin palkkaaminen ja edunvalvontatoimiston perustaminen Helsinkiin Bryselin toimiston tapaan on kannatettava hanke. Toimisto voisi työskennellä Itä-Suomen neuvottelukunnan ohjauksessa ja yhteistyössä neljän maakunnan liiton kanssa. Samantapaista toimintatapaa elinkeinoelämän kanssa voisi ehkä harkita Venäjän kaupallisten yhteyksienkin parantamiseen, Rossi puntaroi.

Markku Rossi

Perusteltuja toiveita valtiovallalle

Toiveenaan valtionhallinnolle Rossi mainitsee riittävät määrärahat Pohjois-Savon liikenneyhteyksien kehittämiseen. Tärkeimpinä kohteina hänen mielestään ovat valtatie 5:n parannus Päiväranta-Vuorela –välillä sekä valtatie 9:n liikennesujuvuuden ja VT 17:n Riistavesi-Vartiala –osuuden parantaminen. Ensi vuosikymmenellä esille on otettava Vaajasalon sillan rakentaminen valtatie 17:n uuden linjauksen myötä. Pohjois-Savolle on myös perustienpidon määrärahojen korottaminen elintärkeää raskaiden kuljetusten ja normaalin asiointiliikenteen kannalta. Soratiet tarvitsevat kipeästi perusparannusta. Savonradan kunnostus nopeammalle junaliikenteelle on yksi kärkihankkeista, johon tarvitaan ehdottomasti valtion mukaantuloa.

-Lisäksi valtion on otettava paremmin mm. valtionosuusuudistuksessa huomioon Pohjois-Savon ja muun Itä-Suomen todelliset olosuhteet kuten väestön korkea sairastavuus, harva asutus, Etelä-Suomea epäedullisemmat luonnonolot ja pitkät etäisyydet. Toisaalta luonnonoloista on pyrittävä ottamaan irti mm. matkailussa suurin mahdollinen hyöty ennakkoluulottomilla kehityshankkeilla ja niiden markkinoinnilla kansainvälisille kohderyhmille. Ajatelkaapa, mikä rahavirta makaa tuottamattomana suurimman osan vuodesta tyhjillään kauniissa luontoympäristössä olevissa lomamökeissä. Jos ne saataisiin vuokratuiksi Savoon mieliville lomalaisille, niin siinä tulisi haja-asutusalueillekin uusi tulonlähde. Lisäksi se synnyttäisi uusia palvelutyöpaikkoja, Markku Rossi visioi.

Teksti ja kuva: Ilpo Lommi

Plussalle yhä harvempi, miinukset kasvoivat

POHJOIS-SAVON KUNTIEN TALOUSTILANNE HEIKKENI JA ERIYTYI

Pohjoissavolaisille kunnille vuosi 2004 merkitsi selkeää taloudellista taantuma- ja eriytyvää kehitystä. Negatiivinen suuntaus uhkaa jatkua tänä vuonna. Pohjois-Savon kuntatalousryhmän kokoamista viime vuoden tilinpäätöstiedoista ilmenee, että enää seitsemän kunnan tulos 25:stä oli ylijäämäinen.

Pohjois-Savon liiton vs. maakuntajohtaja **Jussi Huttunen** pitää huolestuttavana, että myös maakunnan kaikkien kolmen aluekeskuksen eli Kuopion, Iisalmen ja Varkauden tilinpäätökset painuivat merkittävästi miinukselle. -Se antaa ajattelemisen aihetta, koska näiden kaupunkien odotetaan olevan seutujensa ja koko maakunnanikin "vetureja". Myöskään aluekeskusten väestökehitys ei ole ollut alkuvuodesta lupaava. Nähtävissä on paitsi yleinen kuntatalouden heikkeneminen myös sen polarisoituminen eli heikkojen talouksien huonontuminen entisestään ja vahvojen suhteellinen vahvistuminen.

Tuusniemi talousykkönen

Eniten ylijäämälle ylsi Pohjois-Savon "taloustiikeri" Tuusniemi, +153 euroa/asukas. Nilsia ja Sonkajärvi pääsivät niin ikään yli sataan euroon. Plussalla olivat myös Maaninka, Vieremä, Kiuruvesi ja Leppävirta. Heikoimmat tulokset tekivät Kuopion vuoden 2005 alussa liittynyt Vehmersalmi (-504 euroa/as, syynä omaisuusmaksirajukset) sekä -320 euroon/as vajonnut Suonenjoki. Vesannon, Varpaisjärven, Varkauden ja Juankosken tuloksetkin jäivät yli 200 euroa negatiiviseksi.

Vuosikate kertoo, miten paljon kunnan tuloista jää toiminta- ja rahoitusmenojen jälkeen investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Pohjois-Savon kuntien yhteenlaskettu vuosikate heikkeni edellisvuosista tuntuvasti 44 %:lla, vaikka se pysyikin vielä positiivisena (+129 euroa/as). Kuudella kunnalla vuosikate oli negatiivinen. Edellisvuonna niin kävi vain Varkauteen

vuoden 2005 alusta liittyneelle Kangaslamille. Sillä oli viime vuonnakin vuosikate negatiivisin, -247 euroa/as, kun Tuusniemi ylsi +409 euron vuosikatteeseen. Maakunnan yhteenlaskettu vuosikate ei riittänyt kattamaan nettoinvestointeja eikä edes suunnitelman mukaisia poistoja.

Lainakanta ryöpsähti

Seurauksena heikentyneestä taloudesta oli kuntien lainamäärän raju lisäys. Niiden velkaantumisen kasvoi liki 40 %:lla. Lainamäärän vaihtelu on järeää, sillä velkaantuneimmalla Varkaudella lainakanta oli 2 301 euroa/as, kun Tuusniemi oli täysin velaton! Konsernilainat mukaan lukien Pohjois-Savon kunnilla oli v. 2004 lopussa yhteensä lainaa reilut 3 100 euroa/as. Viime vuonna kuntien investoinnit kasvoivat Pohjois-Savossa kuitenkin vielä lähes 16 %.

Menot kasvavat tuloja enemmän

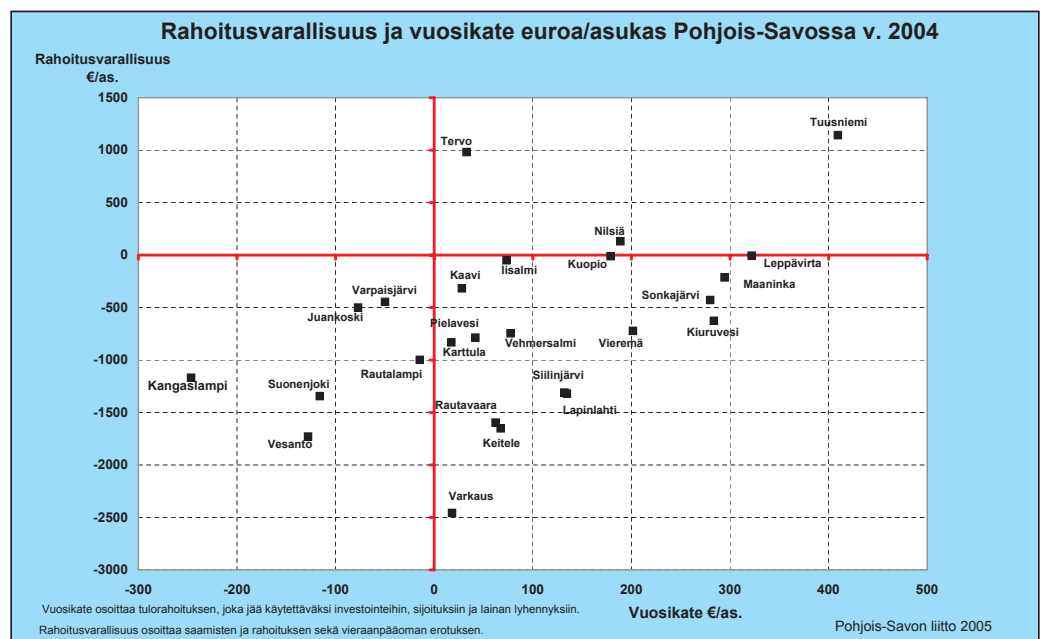
Pohjois-Savon kuntien talouden tervehdyttämistä kiirehtii, että niiden toimintakulut kasvavat käyttötuloja enemmän. Suurimpana syynä tähän on kuntien tulopohjan

ehtyminen. Kuntien saamat valtionosuudet kasvoivat viime vuonna vain 2,3 %. Toimintakuluissa oli eroja kuntien kesken. Siilinjärvi tuotti palvelunsa taas edullisimmin Pohjois-Savossa, 3 450 eurolla/as, kun Vesannolla ja Rautavaaralla toimintakulut nousivat yli 5 000:een maakunnan keskiarvon ollessa 4 491 euroa/as.

Verotulojen kokonaiskasvu jäi vain 2,2 %:iin. Kunnallisen tuloveron kehitys jäi 1,6:een ja kiinteistöveron 0,9 %:iin. Merkittävä osa toimintatuotoista syntyi kuntien omistamien liikelaitosten tuloutuksista. Kahdeksan kuntaa nosti tuloveroprosenttejaan keskiarvon kohotessa 18,64 %:iin.

Pohjois-Savon kuntatalousryhmä arvioi kuntatalouden epätasapainon jatkuvan. Kunnat joutuvat reagoimaan siihen rationalisoimalla ja tehostamalla palvelujensa tuotantoa, lisäämällä tuottavuutta ja pyrkimällä tiiviimpään keskinäiseen yhteistyöhön peruspalveluissakin.

Jarmo Muinikka
Hallintopäällikkö

Taulukko kertoo pohjoissavolaisten kuntien taloudellisesta tilanteesta. Vahvin se on oikeassa ylänurkassa olevilla ja heikoin vasemmassa alanurkassa olevilla kunnilla.

TAVOITE 1 –OHJELMASSA VIELÄ RAHOITUSTA JÄLJELLÄ

Itä-Suomen tavoite 1 –ohjelmaa on toteutettu Etelä-Savossa, Kainuussa, Pohjois-Karjalassa ja Pohjois-Savossa lähes viiden ja puolen vuoden ajan. Vaikka monen toimijan katseet ovat kääntyneet jo uuteen rakennerahastokauteen 2007-2013, voidaan tällä ohjelmakaudellakin vielä toteuttaa uusia hankkeita. Sisäasiainministeriön ohjeen mukaisesti rahoituspäätöksiä tehdään vuoden 2006 loppuun saakka. Hankkeiden toteutusaikaa on jäljellä vuoden 2007 loppuun.

Seurantarekisterin mukaan huhtikuun loppuun 2005 mennessä EU-rahoituksesta on Pohjois-Savossa sidottu 72 % eli noin 155 milj. euroa. Vuoteen 2006 ulottuvassa kehityksessä rahoitusta on vielä jäljellä

59 miljoonaa. Itä-Suomen tavoite 1-ohjelmasta oli Pohjois-Savossa vuoden 2004 loppuun mennessä tehty 1 642 myönteistä hankepäätöstä. Rahoittajilta koottujen seurantatietojen mukaan EU-rahoitus oli vuoden 2004 lopussa 139 milj. euroa. Sen alueellinen jakautuma on Kuopion seutu 45 milj. euroa (32 %), Ylä-Savo 37 (26 %), maakunnalliset hankkeet 22 (16 %), Varkauden seutu 14 (10 %), Sisä-Savo 10 (7 %), Koillis-Savo 8 (6 %) ja Itä-Suomen yhteishankkeet 4 milj. euroa (3 %).

Asukaslukuun suhteutettuna eniten EU-tukea on sidottu Sisä-Savon hankkeissa, yli 620 euroa asukasta kohti. Seuraavina tulevat Ylä-Savo (605 euroa/as) sekä Kuopion ja Varkauden seudut (noin 380 euroa/as). Koillis-Savoon kohdistuviin hankkeisiin EU-tukea on sidottu 360 euroa/as.

Ohjelma toteutunut hyvin

Ohjelman tuloksellisuutta arvioidaan ns. ydinindikaattoreiden perusteella. Niitä ovat uudet ja säilytetyt työpaikat, uudet yritykset sekä ESR-toimenpitein ammatillisen koulutuksen aloittaneiden henkilöiden lukumäärä. Tavoitetasoja nostettiin tavoite 1 –ohjelman väliarvioinnin perusteella v. 2004. Vaikuttavuuskriteerien toteutumisaste on Itä-Suomessa samoin kuin Pohjois-Savossa varsin korkea. Tavoite 1 –ohjelma on myötävaikuttanut Pohjois-Savossa 7 070 uuden työpaikan, 1 363 uuden yrityksen ja 46 514 henkilön koulutusmahdollisuuksien syntyyn.

Sanna Rissanen
EU-koordinaattori

MIKÄ MYR ON – KEITÄ SIIHEN KUULUU ?

Pohjois-Savon maakunnan yhteistyöryhmän jäseniä.

Jokaisessa maakunnassa toimii EU:n rakennerahasto-ohjelmien toimeenpanoa ja alueen kehittämistoimenpiteiden yhteensovittamista varten **maakunnan yhteistyöryhmä** (MYR). MYRin asettaa maakuntahallitus. Kokoonpanossa ovat kumppanuusperiaatteen mukaisesti tasapuolisesti edustettuina maakunnan liitto ja sen jäsenkunnat, valtion aluehallintoviranomaiset sekä keskeiset työmarkkina- ja elinkeinojärjestöt eli nk. sosiaalipartnerit. Toimikausi jatkuu ainakin siihen saakka, kunnes nykyisen ohjelmakauden rakennerahasto-ohjelmat on toteutettu ja suljettu.

Pohjois-Savon maakunnan yhteistyöryhmä

(1.5.2005)

Markku Rossi, Kuopio, pj.
Yrjö Kainulainen, Varkaus, 3. vpj.
Pekka Kantanen, Kuopio
Leena Kaulamo, Varkaus
Rauno Kettunen, Juankoski
Marjatta Parviainen, Maaninka
Anneli Roivainen, Kiuruvesi
Tero Vasamaa, Juankoski
Tuula Väättäin, Siilinjärvi

POHJOIS-SAVON TE-KESKUS

Jaakko Kekoni 1. vpj.

Eija Pihlaja

ITÄ-SUOMEN LÄÄNINHALLITUS

Heikki Laakso

POHJOIS-SAVON YMPÄRISTÖKESKUS

Eeva Könönen

SAVO-KARJALAN TIEPIIRI

Matti Tuiremo

FINNVERA OY:N KUOPION ALUEKONTTORI

Pauli Tengvall

AKAVA POHJOIS-SAVON ALUETOIMIKUNTA

Marja-Leena Martikainen

SAK:N POHJOIS-SAVON PIIRI

Raimo Laulainen

STTK:N POHJOIS-SAVON ALUETOIMIKUNTA

Tarja Pirkkalainen

PALVELUTYÖNANTAJAT

Jaakko Ojanperä

TEOLLISUUSTYÖNANTAJAT

Satu Kivelä

MTK POHJOIS-SAVO

Juhani Savolainen, 2.vpj.

POHJOIS-SAVON METSÄKESKUS

Taina Tukia

KUOPION YLIOPISTO

Matti Uusitupa

KUOPION KAUPPAKAMARI

Ossi Saksman

SAVON YRITTÄJÄT

Seppo Karvinen

Esittelijä: Jussi Huttunen, Pohjois-Savon liitto
sihteeri: Sanna Rissanen, Pohjois-Savon liitto

Ratkaisut voivat siirtyä jopa ensi vuodelle

ITÄ-SUOMEN SEURAAVAT RAKENNERAHASTOTUET YHÄ AVOIMINA

EU:n seuraavan rakennerahastokauden v. 2007-2013 merkitys Itä-Suomelle ja siten myös Pohjois-Savolle on yhä avoinna, koska sitä koskevat päätökset ovat edelleen tekemättä niin Euroopan parlamentissa kuin neuvostossakin. Optimistisimmissä arvioissa uskotaan kompromissiratkaisun syntyvän tämän kesän tai syksyn aikana, mutta yhä useammat asiantuntijat ovat väläytelleet päätöksen venymistä vuoden 2006 puolelle. Päätöksellä alkaa olla kiire, sillä vuonna 2006 päättyy EU:n nykyinen seitsenvuotinen rakennerahastokausi.

Uutta rakennerahastokautta koskevia neuvotteluja läheltä tiiviisti seuraava Itä-Suomen Brysselin toimiston päällikkö **Jani Taivalantti** uskoo, että Itä-Suomen EU-tukien määrä ei putoa paljon nykyisestä noin 650 milj. eurosta.

-Kansalliset vastinrahat sekä hankkeiden omarahoitusosuudet mukaan lukien yhteispanostus hanketukiin kohoaa Itä-Suomessa vuonna 2000-2006 kaikkiaan noin 2,6-2,7 miljardiin euroon. Pohjois-Savon osuus Itä-Suomen aluekehityspanostuksista on asukasluvun mukainen eli noin 36 %. Edunvalvontaa tehdään Brysselissä monella tasolla tiiviisti ja yhteistyössä samassa tilanteessa olevien alueiden kanssa. Myös Suomen hallituksen ja pääneuvottelijoiden linja on sopusoinnussa Itä-Suomen tavoitteiden kanssa, kertoo Taivalantti.

Perusbudjetti vielä auki

Toukokuussa on vielä varsin monta perusasiaa avoinna. EU:n kokonaisbudjetistaan ei ole päästy yksimielisyyteen nettomaksajamaiden sekä muiden EU-maiden kesken. Suomen näkemys on noin 900 miljardissa, mikä on 25 EU-maan bruttokansantuotteesta noin 1,1 %. Kokonaisbudjetista vain osa kohdistuu aluekehitykseen rakennerahastojen ja yhteisaloitteiden kautta. Budjetista maataloustuet ja niiden yhteyteen siirrettävät maaseudun kehittämisen EMOTR-rahastotuet muodostavat suurimman osuuden.

Jani Taivalantti toteaa, että Itä-Suomen virallisena tavoitteena on yhä pääsy ns. konvergenssialueeksi. Vuosilta 2001-2003 lasketava alueen keskimääräinen bruttokansantuote ei kuitenkaan ole siihen riittävän al-

hainen. Taivalantti uskoo, että Itä-Suomi eli Etelä-Savo, Kainuu, Pohjois-Karjala ja Pohjois-Savo pysyvät seuraavallakin rakennerahastokaudella samassa yhteisessä aluekategoriasa eikä niitä pilkota pienempiin tukialueisiin esimerkiksi bkt-asteen perusteella.

Pysyvät haitat pääargumenteiksi

Jani Taivalantti sekä Pohjois-Savon liiton vs. maakuntajohtaja **Jussi Huttunen** pitävät erittäin tärkeänä, että Itä- ja Pohjois-Suomen puolesta Brysselissä lobbaavat edustajat korostavat ns. pysyvien haittojen käsitettä ja pysyvien tukien saamista bkt:sta riippumatta. -Kyse on todellisista ja pysyvistä maantieteellisistä haitoista kuten yhteiskuntataloudellisesti kalliista harvasta asutuksesta, korkeita liikennöinti- ja infrastruktuurikustannuksia aiheuttavasta syrjäisestä sijainnista sekä vaikeasta ilmastosta lyhyine kasvukausineen. Tämän vuoksi bkt-vertai-

Jani Taivalantti

lut eteläisempiin, luonto- ja väestöoloiltaan suotuisampiin alueisiin eivät tee oikeutta Itä-Suomelle, tähdentää Huttunen.

Teksti ja kuva: Ilpo Lommi

Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR)
Euroopan sosiaalirahasto (ESR)
Kalatalouden ohjausrahasto (KOR)

Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahasto (EMOTR)

ITÄ-SUOMEN TAVOITE 1 -OHJELMAN EU-TUKIEN VUODEN 2005 KOLMAS HAKUKIERROS PÄÄTTY Y 30.9.2005 KLO 16.00

Tuettavien hankkeiden toimenpiteet koskevat mm.

- Yritystoiminnan kehittämistä ja toimintaympäristön parantamista
- Ammattitaidon ja muun osaamisen kehittämistä, työvoiman valmiuksien parantamista, koulutuksen ja työelämän yhteyksien kehittämistä sekä nuorten osallisuuden edistämistä
- Maaseudun kehittämistä
- Rakenteiden ja hyvän ympäristön kehittämistä

Ohjelma-asiakirjat, ohjelman painopisteet, hakulomakkeet ja niiden täyttöohjeet löytyvät internetistä osoitteesta <http://www.ykkos.net>

Hakijat sitoutuvat noudattamaan kansallista ja EU:n lainsäädäntöä. Itä-Suomen tavoite 1 -ohjelmaan hyväksytyt hankkeet tuetaan EU-tuella ja kansallisella vastinrahalla.

Jatkuvasti haettavia ovat Finnvera Oyj:n korotetut lainat, TE-keskuksen maaseutu-osastolle suunnatut maatalouden, muiden maaseutuyritysten ja elinkeinokalatalouden

tuet, yritysosastolle suunnatut yritys- ja toimintaympäristötuet, Tekesin tutkimus- ja tuotekehitysrahoitus sekä kaikki ylimatekunnalliset hankkeet.

Vuoden 2006 ensimmäinen EU-tukien hakukierros päättyy 31. tammikuuta 2006.

Tukihakemuksia ottavat vastaan ja niiden täyttämässä neuvovat alla olevat rahoittajat:

Itä-Suomen lääninhallituksen sivistysosasto
PL 1741, 70101 KUOPIO, 020 516 7030

Pohjois-Savon TE-keskus
PL 2000, 70101 KUOPIO, (017) 6175 111

Pohjois-Savon Liitto
PL 247, 70101 KUOPIO, (017) 550 1400

Pohjois-Savon TE-keskus/Tekesin palvelut
PL 2000, 70101 KUOPIO, (017) 6175 111

Finnvera Oyj
PL 1127, 70111 KUOPIO, 020 460 11

Pohjois-Savon ympäristökeskus
PL 1049, 70101 KUOPIO, (017) 788 4812

ARKIASKELEET PLUS –HANKE TUKEE TULEVAISUUTTA

EU-hankkeiden tuloksia on totuttu mittaamaan syntyneillä tai turvatuilla työpaikoilla ja uusilla yrityksillä. Niin tärkeitä kriteerejä kuin nämä ovatkin, voidaan hankkeen vaikuttavuutta arvioida muillakin arvoilla ja mittareilla. Hyviä esimerkkejä tästä ovat Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjois-Savon piirin v. 2001–2002 toteuttama Arkiaskleet –hanke ja sen viime tammikuun lopussa päättynyt Arkiaskleet plus –jatkohanke. Pohjois-Savon liiton rahoittamissa EU-hankkeissa on turvattu lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia sekä ehkäisty kaukokatseisesti syrjäytymistä.

Arkiaskleet –hanke koulutti päiväkotien ja koulujen henkilöstöä sekä seurojen ja yhdistysten toimijoita tukemaan vanhemmuutta mm. uudenaikaisella verkottumismallilla ja vertaistuella. Se sai hyvää palautetta ja jatkotoiveita osallistujilta. Projektipäällikkö **Eila-Mari Väättäinen** Mannerheimin Lastensuojeluliitosta kertoo, että uudessa hankkeessa kehitetään ja juurrutetaan aiemmassa kehitettyjä toimintamalleja esimerkiksi vakinaistamalla vertaisryhmiä mm. kummi- ja tukioppilastoiminnalla, järjestämällä lasten ja vanhempien yhteisiä tapahtumia, laajentamalla tietoverkkoa keskustelupalstalla, perustamalla avoimia kohtaustapaikkoja eli vanhemmuuden olohuoneita. Mielenkiintoiselta vaikuttaa myös Rautalammilla alkanut Isä – lapsi –ryhmä, josta on tekeillä opinnäytetyö.

Yli organisaatorajojen

Eila-Mari Väättäinen korostaa, että hankkeessa on olennaista julkisen ja ns. kolmannen sektorin uusi ennakkoluuloton yhteistyö yhteisten hyvinvointitavoitteiden saavuttamiseksi. -Niiden eteen ammattikasvattajat, sosiaalityöntekijät, nuoriso-ohjaajat sekä monenlainen vapaaehtoisväki toimivat rinnakkain organisaatorajat ylittäen. Koulutuksella ja vertaistoiminnalla huolehditaan, ettei kukaan jää yksin ja näänny tehtäväänsä. Valmennuksissa on käynyt jo toista sataa henkilöä.

-Päiväkotien ja koulujen opettajat ovat ottaneet hankkeen hyvin vastaan. Sama koskee vanhempia enkä ole kuullut lasten ja nuorten puolelta nurinaa. Kohderyhmien ikä vaihtelee alle kouluikäisestä peruskou-

Projektipäällikkö Eila-Mari Väättäinen

lun yläastelaisiin. Myös seurakunnat ovat tulleet mukaan ja tietenkin Mannerheimin Lastensuojeluliiton paikallisyhdistykset osallistuvat hankkeeseen, kertoo Väättäinen.

Pulmana vain hänen mukaansa on, että voimavaroja ei ole riittänyt toiminnan käynnistämiseen kautta Pohjois-Savon. -On ollut pakko lähteä liikkeelle pilottipaikkakunnilta ja levittää hyviä käytäntöjä pikku hiljaa uusiin kuntiin. Ideat ovat täysin vapaasti lainattavissa ja sovellettavissa. Arkiaskleet -hanke toimi Suonenjoella ja Rautalammilla Sisä-Savossa, mutta jatkohanke on laajentunut myös Kuopioon, Karttulaan sekä Pielavedelle.

Yhdessä tekeminen avainasemassa

Eila-Mari Väättäinen muistuttaa, että vanhoja kasvatusmenetelmiä ei kyseenalais-

teta tai väheksytä. -Monet niistä toimivat edelleen sovellettuna uuteen perhetilanteeseen ja nuorten maailmaan. Hyvin tärkeäksi on osoittautunut lasten ja nuorten sekä vanhempien yhdessä tekeminen. Vuoropuhelu ja ymmärrys ovat syntyneet niissä paremmin kuin perinteisissä koulujen vanhempainilloissa. Esimerkiksi Rautalammilla seitsemäluokkalaisille kehitetty Selviytymispeli koulusta sekä nuoruudesta –rastirata on menestystarina. Sillä on saatu hyvin uusi koulu, uudet opettajat ja uudet kaverit tutuiksi. Osallistujia on ollut jo noin 250. Kummi- ja tukioppilastoiminnassa on puolensataa nuorta.

Eila-Mari Väättäinen on iloinen, että EU:n, valtion ja kuntien tukia on saatu tällaiseen ”pehmohankkeeseen”, jonka kansantaloudelliset tulokset eivät ole heti ulosmitattavissa euroilla tai muilla mittareilla. -Lasten ja nuorten kasvaneiden mielenterveysongelmien torjuminen on kuitenkin sekä inhimillinen että taloudellinen haaste. EU-tuella olemme voineet järjestää koulutus-tilaisuuksia, opasaineistoa sekä yleensäkin pyörittää toimintaa. Kaikki ei onnistu pelkästään vapaaehtoisvoimin. Hankkeeseen voidaan käyttää vajaan kahden henkilön päivittäistä työpanosta. Ilman EU-tukea ei näin monipuolinen toiminta olisi syntynyt. Nyt se on saatu siinä määrin vauhtiin ja vakiinnutettua, että hankkeen päättyessä ”siemen” jää itämään ja kasvamaan isoksi ”hyvän vanhemmuuden puuksi” vertais-toiminnan ollessa sen ”pääjuurena”.

Varavaareja ja –mummoja Pohjois-Savoon

Eila-Mari Väättäinen kertoo, että Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjois-Savon piirillä on käynnistynyt viime helmikuusta vuoden 2006 loppuun kestävä vanhemmuuden verkoista vahvuutta –hanke (VVV). Sen on tarkoitus ulottua koko Pohjois-Savoon ja ottaa jo toimivat sekä uudet vertaisryhmät tiiviisti mukaan. Uusi hanke onkin jo saanut aikaan varavaareja ja –mummoja, vertaisryhmiä sekä muuta vapaaehtoistoimintaa. Myös koulupihojen kunnostustalkoisiin on ilmennyt kiinnostusta ja muunlaistakin toimintaa on ideoinnissa.

Teksti ja kuva: Ilpo Lommi

Sompa-projektissa uutta työvoimapolitiittista tutkimustietoa: KASVUYRITYSTEN TYÖVOIMATARPEET ERIYTYMÄSSÄ

Kuopion yliopiston sosiaalipolitiikan ja sosiaalitalouden laitoksen tekemä tutkimus Pohjois-Savon yritysten työvoimatarpeista, rekrytointikäytännöistä ja paikallisen työvoimapolitiikan kehittämistoiveista on valmistunut. Tutkimuksen kohteena oli lähes sata pohjoissavolaista metalli-, puunjalostus- ja hyvinvointialan avainyritystä, joiden työvoimatarpeiden ja toiminnan volyymin odotetaan kasvavan lähivuosina. Tutkimus liittyy ensi marraskuussa päättyvään Pohjois-Savon liiton Oppiva työllisyysstrategia -hankkeeseen (Sompa).

Tutkimustulosten mukaan yritysten työvoimatarpeet lisääntyvät lähivuosina ennen muuta liiketoiminnan volyymin kasvun vuoksi. Julkisessa keskustelussa pelättyä, ikääntymisestä johtuvaa työvoiman poistumaa ei pidetä yrityksissä vielä ongelmana eikä sen uhkaa tunnisteta, vaikka samaan aikaan huoli on kasvanut ammattitaitoisen työvoiman saannista. Etenkin metalli- ja puualalla ennakoitaan tuntevia rekrytointiongelmia.

Moni- ja erityisosaajia tarvitaan

Tutkimuksesta ilmenee myös, että kasvuyritysten työvoimatarpeet eriytyvät entisestään, mikä on suuri haaste ammatillisesta koulutuksesta vastaavalle julkiselle sektorille. Uuden työvoiman tarve kohdistuu joko kapea-alaiseen erityisosaamiseen tai ns. moniosaajiin, joilta toivotaan uudenlaisia ammattitaidon yhdistelmiä. Ammattitaitoisen työvoiman eläköitymisen pelätään siirtävän työmarkkinoiden ulottumattomiin hiljaista tietoa, jota ei voida hankkia suoraan oppilaitoksista. Yrittäjien huolta lisää, etteivät nuoret tunnu arvostavan käden taitoja ja kosketus vahvaan työmoraa- lin perinteeseen on monilla katkennut.

Paikallisen työvoimapolitiikan mielekkään sisällön arvioidaan vaihtelevan toimialoit- tain. Metall- ja puunjalostusteollisuudessa panostetaan kasvuun tuotekehityksellä ja innovaatioilla, joita julkinen taho voi tukea esimerkiksi laadukkaana työvoiman ja osaamisen siirtäjänä. Työvoimaa haetaan kuitenkin sieltä, mistä sitä on saatavissa - tarvittaessa myös maakunnan rajojen ulko- puolelta. Vierasmaalaista työvoimaa ei kuitenkaan pidetä ainakaan toistaiseksi katta-

Sompa-hankkeen rekrytointitutkimuksen mukaan ammatilliseen koulutukseen kohdistuu kasvuyrityksistä entistä suurempia haasteita.

vana ratkaisuna työvoiman saatavuusongelmiin.

Hyvinvointipalvelut toimivat paikallisesti ja yhteistyöhakuisesti. Ne tukeutuvat julkisen sektorin tukipolitiikkaan. Yhteistyömuodot julkisen sektorin ja alan muiden yritysten kanssa ovat vielä muotoutumattomat, mutta niitä halutaan kehittää. Työvoiman saatavuus näyttää hyvinvointipalveluissa paremmalta kuin muilla toimialoilla, joskin erityisosaajista kuten vammaistyön taitajista on selvästi pulaa.

Ammatillisessa koulutuksessa parantamista

Paikallista ammatillisen koulutuksen järjestelmää kritisoidaan monissa yrityksissä jäykäksi. Erityisesti tuotteita ja teknologiaansa uudistavien ja alueellisesti laajenevien yritysten edustajien mielestä julkisen sektorin pitää pystyä enemmän koulutuksen räätälöintiin eli yrityskohtaiseen palveluun. Opetustarjonnaltaan ja -välineistöltään ammatilliselta koulutukselta edellytetään pysymistä teknologiamuutoksen vauhdissa. Oppilaitosyhteistyötä arvostetaan ja sitä pidetään parhaana keinona vastata maakuntaa uhkaavaan ammattitaitoisen työvoiman pulaan. Yhteistyöhön kaivataan yrityksissä lisää monipuolisuutta ja uusia innovaatioita. Oppilaitosyhteistyön kehittämissisällöt ovat vielä selkiyttämättömät, joskin harjoittelijavaihtoa halutaan selvästi tehostaa.

Työvoimapolitiittinen hanketoiminta ei saa yrityksiltä hyvää arviointia rekrytointivä-

lään. Yrittäjät luottavat rekrytoinnissaan työnhakijoiden suoriin yhteydenottoihin ja oman työvoimansa uudelleen koulutukseen.

Tutkimushankkeen johtajana on toiminut professori **Juhani Laurinkari** ja tutkijana **Veli-Matti Poutanen**. Heidän lisäksi tutkimusryhmässä olivat Pohjois-Savon TE-keskuksen työvoimaosaston osastopäällikkö **Kirsi Vainikainen** ja erikoisuunnittelija **Juha Auvinen** sekä Sompa-hankkeesta pääkoordinaattori **Roy Nyberg** ja seutukoordinaattorit **Jan Blomberg** (Koillis-Savo), **Harri-Pekka Luomi** (Ylä-Savo), **Seija Nissinen** (Varkauden seutu), **Sari Marttila** (Kuopion seutu) ja **Teija Skyttä** (Sisä-Savo).

Sompa-hanke kääntymässä loppusuoralle

Vuonna 2003 käynnistyneessä Pohjois-Savon oppiva työllisyysstrategia -hankkeessa laaditaan maakunnalle strategia, jossa kartoitetaan alueen työllisyyteen liittyvät ongelmat ja etsitään keinoja niiden ratkaisemiseksi. Työttömyyden poistoon ei riitä enää talouskasvun edistäminen, vaan on tarpeen tehdä yhteisiä voimatoimia matalasti koulutettujen työttömien ja työllisten kehittämiseksi yritysten työvoimaresursiksi.

Tietoa Pohjois-Savon oppiva työllisyysstrategia -hankkeesta ja työvoimatutkimuksesta löytyy nettiosoitteesta www.pohjois-savo.fi/tyollisyysstrategia.

Teksti ja kuva: Ilpo Lommi

Osallisten ääni hyvin kuuluville

KUOPION SEUDUN MAAKUNTAKAAVALUONNOKSEEN TULI USEITA MUISTUTUKSIA

Pohjois-Savon liitossa vuodesta 2001 lähtien valmisteltu Kuopion seudun maakuntakaava on edennyt tänä keväänä luonnosvaiheeseen. Se ja aiempi osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) olivat julkisesti nähtävillä 10.4. - 10.5.2005 kunnanvirastoissa sekä pääkirjastoissa Kuopiossa, Karttulasaa, Maaningalla ja Siilinjärvellä samoin kuin Pohjois-Savon liiton toimistossa. Lisäksi liitossa ja jokaisessa seudun kunnassa järjestettiin huhtikuun lopussa tiedotustilaisuudet kaavaluonnoksesta.

Kuukauden aikana maakuntakaavaluonnokseen sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan jätettiin muistutuksia ja pyydettyjä lausuntoja yhteensä 66 kpl. Palautetta annettiin ensi kertaa uuden nettikarttapa-lautejärjestelmän kautta. Nettikartta löytyy Pohjois-Savon liiton internet-sivuilta www.pohjois-savo.fi.

Pohjois-Savon liiton suunnittelupäällikkö **Paula Qvickin** mukaan Kuopion seutua ympäröivissä kunnissa on herännyt halu päästä mukaankaavoitusprosessiin. Maaseutumatkailuyrityksiä on alkanut kiinnostaa pääsy kaavaan matkailualuemerkinnällä. Lisäksi mm. Airaksela haluaa maakuntakaavaan kylämerkinnällä. Tarkennuksia ja poistoja esitetään mm. peltoalueisiin ja luonnonravintolammikoihin.

Paula Qvick kertoo, että kaavaprosessissa on ollut aiemmin jo kolme kuulemisvaihetta. -Ensimmäinen oli kaavavalmistelu alkamisvuoden 2001 lopulla osallistumis- ja arviointisuunnitelman valmistuttua. Toinen lausuntokierros oli vuonna 2002 maakuntakaavan Lähtökohdat ja tavoitteet –asiakirjasta ja kolmas noin vuosi sitten Vaihtoehdot vaikutusarvioineen –asiakirjasta. Pohjois-Savon liiton maakuntahallitus on hyväksynyt nämä aiemmat maakuntakaavan valmisteluvaiheet. Valmistelut työryhmätkin ovat pitäneet noin 70 kokousta 3,5 vuoden aikana, joten asian käsittely on perusteellista.

Haasteelliset väestö- ja työpaikatavoitteet

Kuopion seudun maakuntakaava esitetään 1:100 000:n mittakaavaisella kaavakartalla.

Siinä käsitellään maakunnan ja Kuopion seudun aluevarauksia kehittämistavoitteiden, menestymismahdollisuuksien ja alueiden käytön näkökulmasta, joten se on yksi maakunnan strategisen suunnittelun välineistä. Kaavassa otetaan huomioon valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet. Siinä käsitellään laajasti liikennejärjestelmiä eri liikennemuotojen osalta sekä eri tarkoituksiin varattuja alueita.

Maakuntakaavan päätavoitteina on kaupunkiseudun kansainvälisen ja valtakunnallisen aseman vahvistaminen, edellytysten luominen elinkeinotoiminnalle, väestön tasapainoinen hyvinvointi ja ympäristön elinvoimaisuuden säilyminen sekä kehittyminen kaupunkiseudun voimavarana. Numeerisena tavoitteena on saada vuoteen

Suunnittelupäällikkö Paula Qvick

2030 mennessä seudulle 13 000 uutta työpaikkaa ja 23 000 asukasta. Kuopion seudun asukasmäärä olisi tuolloin 135 000 – 140 000. Tältä osinkin maakuntakaavatyöllä on liittymää Pohjois-Savon liitossa parhaillaan valmisteltavaan maakuntasuunnitelma 2030:n uudistukseen. Keskeinen tavoite maakuntakaavassa on osoittaa väestön tavoitekasvua vastaavat uudet taajamatoimintojen ja työpaikkojen alueet, keskusverkko- ja palveluverkojen sekä liikenneväylien sijoittuminen.

Tältä osin keskeisiä linjauksia Kuopion seudun maakuntakaavaluonnoksessa ovat Kuopion Saaristokaupungin toteutus vuoteen 2015 mennessä, Neulaniemen asuttaminen 2010-luvun loppupuolella ja sen rinnalla viitostien varrelle suuntautuvan asutuksen eteneminen Siilinjärvellä ja Kuopion eteläisillä alueilla sekä Vaajasalon silta-yhteyden ja valtatie 17:n uuden reitin toteuttaminen 2020-luvulla.

Kesällä 2006 päätettäväksi ?

Kuopion seudun maakuntakaavan valmistelu etenee siten, että nyt keväällä saadut palautteet käsitellään ensi syksyyn mennessä. -Seuraavana on maakuntakaavaehdotuksen teko viimeistään ensi vuoden kevääksi. Myös se tulee lausuntokierrokselle ja yleisön nähtäväksi. Jos mutkia ei tule matkaan, saadaan maakuntakaavaehdotus hyväksyttäväksi Pohjois-Savon liiton maakuntavaltuuston kesäkokoukseen 2006. Sen jälkeen maakuntakaava lähtee vielä ympäristöministeriöön noin vuoden vievälle vahvistuskierrokselle. Näin ollen Kuopion seudun maakuntakaava voisi tulla aikaisimmillaan lainvoimaiseksi vuoden 2008 alussa edellyttäen, ettei sitä viivästyttäviä valituksia tule, kertoo Paula Qvick.

Pohjois-Savon liiton alueidenkäytön osaston työ kaavoitusasioissa ei pääty Kuopion seudun maakuntakaavan valmistumiseen. Ylä-Savolla on voimassa oleva uusi maakuntakaava, mutta Varkauden seudulla, Koillis-Savossa ja Sisä-Savossa ovat vielä seutukaavat voimassa. Koko maakunnan kattava maakuntakaavatyö käynnistyy v. 2006-2007. Jo lähioperaationa Pohjois-Savon liitolla on valtatie 5:n parannukseen liittyvä Oravikoski-Vehmasmäki –välin muutosmaakuntakaavatyö.

Teksti ja kuvat: Ilpo Lommi

MUUTOSMAAKUNTAKAAVATYÖ VT 5:LLE VÄLILLE PALOKANGAS-HUMALAJOKI ON KÄYNNISTYNYT

Pohjois-Savon liiton maakuntavaltuusto päätti marraskuussa 2004 käynnistää muutosmaakuntakaavan laatimisen valtatie 5:lle Palokangas-Humalajoki -välille. Kaavasta käytetään nimitystä Leppävirran kunnan pohjoisosan vt 5:n maakuntakaava.

Alueella on voimassa 4.9.1995 vahvistettu Varkauden seudun pohjoisosan seutukaava. Siinä valtatie 5 on esitetty nykyisen linjauksen mukaisena.

Muutoskaavan laadinta on nähty tarpeelliseksi koska:

- vahvasti kasvavat liikennemäärät ja tien sisältyminen runkotieverkkoon edellyttävät valtatie parantamista moottoriväyläksi. Tämä ei ole mahdollista tien nykyiselle paikalle ilman Paukarlahden kulttuurimaisemallisesti arvokkaaseen kylämiljööseen kohdistuvia merkittäviä haittoja.
- Tien rakentaminen uuteen paikkaan edellyttää uuden linjauksen sisällyttämistä voimassa olevaan kaavaan
- Kotalahden-Oravikosken-Paukarlahden alueelle ollaan käynnistämässä yleiskaavan laadintaa. Kaavaan ei voida sisällyttää uutta tielinjausta ilman voimassa olevan seutukaavan muuttamista.
- Tien akuutti parantaminen ja yleiskaavoitustarve eivät mahdollista aikaisintaan ensi vuosikymmenen alkupuolella valmistuvan Pohjois-Savon maakuntakaavan odottamista.

Kaavan laadinta sovitetaan aikataulullisesti yhteen Savo-Karjalan tiepiirin tekemän ympäristövaikutusten arviointityön ja tien yleissuunnittelun kanssa. Kaavoitustyön alkuvaiheet sovitetaan yhteen myös Leppävirran kunnan Kotalahti-Oravikoski-Paukarlahti -osayleiskaavan laadinnan kanssa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtävillä

Muutosmaakuntakaava osallistumis- ja arviointisuunnitelma on yleisön nähtävillä

kesäkuussa 2005. Toimenpiteen tarkoituksena on mm. kertoa kaavan vaikutusalueen asukkaille ja muillekin osallisille kaavatyön aikataulusta, sen lähtökohdista, osallistumismenettelystä sekä vaikuttamismahdollisuuksista. Nähtävilläolon yhteydessä osalliset voivat tehdä muutosesityksiä suunnitelman sisältöön. Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) kanssa on samanaikaisesti nähtävillä myös osayleiskaavan OAS ja tiehankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelma. Kaikkia kolmea prosessia koskevat osallisten infotilaisuudet pidetään samanaikaisesti yhdessä. Kaavaehdotus tulee nähtävillä joko keväällä tai syksyllä 2006.

Pohjois-Savon liitto on perustanut muutosmaakuntakaavan laadintaa varten kaavatoimikunnan, jossa ovat liiton ohella edustettuina Leppävirran kunta, Pohjois-Savon ympäristökeskus, Savo-Karjalan tiepiiri ja Kuopion museo.

Jouko Kohvakka
Suunnitteluinsinööri

PAIKKATIETOPORTAALIN ESISELVITYS VAUHTIIN

Projektipäällikkö Ari Paanala

Pohjois-Savon liitossa käynnistyi huhtikuun alussa noin kolmen kuukauden mittainen paikkatietoportaalin esiselvitysprojekti. Projektipäällikkö **Ari Paanalan** vetämä hanke määrittää Pohjois-Savon paikkatietoportaalin sisällön, tarjonnan, toimintamallit, yhteiskäytön ja hankkeista toimenpiteitä kunta-, seutu- ja maakuntatasoisesti. Ensi vaiheessa etusijalla on kuntien paikkatietotarpeiden selvittäminen. Hankkeessa haastatellaan laajasti mm. kunta- ja maakuntatason toimijoita.

Aiemmin Pohjois-Savon tietoyhteiskuntastrategia -hanketta vetänyt Paanala kertoo, että paikkatieto on informaatiota sijainniltaan tunnetuista kohteista ja ilmiöistä. Tiedot voidaan esittää kartalla ja niitä voidaan yhdistellä ja analysoida sijainnin perusteella. Paikkatietoportaalin informaatio saadaan internetiin nykyistä kätevämmiin hyödynnettäväksi. Paikkatieto mahdollistaa myös monenlaiset sovellukset kuten navigointi- ja opastusjärjestelmät.

Ari Paanala toivoo, että pohjoissavolainen tietoyhteiskunta ottaisi paikkatiedon aktiivisesti käyttöön. -Sen esiin marssia edistää mobiiliteknologian, paikannuksen, paikkatietoa käyttävien sovellusten ja tiedon analysoinnin kehittyminen sekä näiden asioiden synergia. Hyödyt tulevat esille tavallisessa arkielämässäkin. Näkyvimpänä niistä ovat mobiilisovellukset, joiden "taakse" tulee mm. paikkatietoon pohjautuvia älykkäitä järjestelmiä.

Lisätietoja Pohjois-Savon paikkatietoportaalin esiselvityksestä ja esimerkkejä paikkatietosovelluksista löytyy osoitteesta: <http://www.pohjois-savo.fi/paikkatieto/>

ITÄ-SUOMI –OHJELMAN MAKROHANKKEET SELVITTELYSSÄ

Itäisen Suomen viiden maakunnan yhteisesti valmistelemaan ja huhtikuussa pääministeri Matti Vanhaselle luovutettuun Itä-Suomi -ohjelmaan on koottu merkittäviä alueen kehitystä vauhdittavia käytännön toimenpiteitä. Lisäksi Itä-Suomen neuvottelukunta esittää ohjelman toteutukseen valtion talousarviossa 10 milj. euron vuotuista Itä-Suomen tulevaisuusrahaa. Valtioneuvoston suhtautuminen siihen ja koko Itä-Suomi -ohjelmaan jäi kuitenkin avoimeksi ja asiaan otettaneen kantaa itämaakuntien lisäselvitysten jälkeen alkusyksystä. Mitä ilmeisimmin tulevaisuusraha voi ehtiä aikaisintaan v. 2007 valtion budjettiin.

Itä-Suomi -ohjelman 14 makrohanke-ehdotuksella kohennetaan erityisesti yritysten kilpailukykyä ja alueen osaamistasoa. Luontaisesti vahvat toimialat kuten metsä- ja elintarvikeala sekä teknologiaosaaminen, ovat jatkossakin menestysaloja, joissa Itä-Suomi on maailman ehdotonta kärkeä. Merkittäviä uusia kasvualoja ovat bioenergia sekä optiikka- ja mittausteknologian kehittäminen. Väestön ikääntymiseen liittyen hyvinvointi- ja terveysala tarjoaa uusia yrittämis- ja vientimahdollisuuksia. Luovan talouden hyödyntämiseksi esitetään erityistä East Side Story -makrohanketta, jossa kulttuurialan tapahtumat ja liike-elämä verkottuvat keskenään. Myös Itä-Suomen liiketoimintaosaamisen verkoston tiivistäminen sekä matkailua edistävän

Lakeland-imagon kohottaminen nähdään tärkeänä.

Ohjelman mukaan itäisestä Suomesta tehdään uudenlaisen aktiivisen maahanmuuttopolitiikan pilottialue. Siksi venäjänkielen osaamisen kohentamiseksi ehdotetaan erityistoimia. Ohjelmassa korostetaan, että valtakunnallisesti Itä-Suomi on monessa muussakin asiassa pilottialue, jossa esimerkiksi väestön ikääntymisen tuomat palveluhaasteet ja -kustannukset kohdataan aikaisemmin kuin muualla Suomessa. Tämä on hyvä peruste valtion satsauksille Itä-Suomen toimintamalleihin ja makrohankkeisiin.

Hyvinvointi- ja elintarvikeasiat Pohjois-Savon valmistelussa

Valtioneuvosto on sitoutunut ohjelman toimeenpanoon päätöksessään valtakunnallisista alueiden kehittämistavoitteista. Toimeenpanossa keskeinen rooli on Itä-Suomen neuvottelukunnalla, jossa tänä vuonna vetovuorossa on parhaillaan Pohjois-Karjalan maakuntaliitto. Makrohanke-ehdotuksia konkretisoidaan kesän aikana siten, että ne tulevat käsittelyyn 29.-30. elokuuta Kolilla Pohjois-Karjalassa pidettävässä Itä-Suomen neuvottelukunnan tapamisessa ja maakuntahallitusten yhteiskokouksessa. Sitä varten makrotason kehittämishankkeita on jaettu maakunnittaiseen valmisteluun. Pohjois-Savon vastuulle tulivat hyvinvointiyrittäjyyden edistäminen sekä hyvinvointiteknologian osaaminen ja vienti samoin kuin elintarvikealan kilpailukykyä vahvistaminen. Niitä varten kootaan valmisteluryhmä ja laaditaan hankemuistio.

Pohjois-Savon liiton vs. maakuntajohtaja **Jussi Huttunen** pitää perusteltuna neuvottelukunnan esitystä 10 milj. euron tulevaisuusrahan varaimiseksi. Samoin muutkin Itä-Suomen luontaisesti vahvojen alojen yritys-toimintaa ja alueen osaamistasoa kohentavat toimenpite-ehdotukset ovat hänen mielestään realistisia ja kehitystä edistäviä. Näissä asioissa on mahdollista yltää ns. idänkaari-ajatteluun eli usean Itä-Suomen maakunnan korkeatasoiseen yhteistyöhön. Myös idänkaupan kasvattaminen on varteenotettava mahdollisuus.

-Itä-Suomessa tiedetään, että omaehtoinen, yritysvetoinen aluekehitys tuottaa parhaiten tuloksia. Valtiovallan olisi annettava maakunnille suurempi vapaus ja vastuu alueidensa kehittämistä. Tämä tarkoittaa taloudellisten voimavarojen siirtämistä vastuun ja vallan edellyttämällä tavalla maakuntien käyttöön, korostaa Jussi Huttunen.

Itä-Suomen viisaiden työn tulos

Itä-Suomen ohjelmaa valmisteltiin yhteishankkeena syksystä 2003 lähtien. Ohjelmatyöryhmän puheenjohtajana oli rehtori **Perttu Vartiainen** Joensuun yliopistosta. Työryhmässä oli edustus Etelä-Karjalasta, Etelä-Savosta, Kainuusta, Pohjois-Karjalasta ja Pohjois-Savosta. Tässä Itä-Suomen viisaiden työryhmässä olivat mukana Pohjois-Savosta ex-europarlamentaarikko **Mirja Ryyänen**, Kuopion Teknoliakeskus Teknia Oy:n toimitusjohtaja **Hannu Janhunen** sekä tulevaisuuden tutkija **Timo Sneck**.

Teksti ja kuva: Ilpo Lommi

Pohjois-Savon vastuulle tuli mm. hyvinvointiyrittäjyyden edistäminen Itä-Suomi-ohjelman jatkovalmisteluissa.

POHJOIS-SAVON MAAKUNTASUUNNITELMA 2030:N STRATEGIA LINJATTU ALUSTAVASTI

Maakuntien lakisääteinen pitkän ajan strateginen suunnitelma, maakuntasuunnitelma, laaditaan tai tarkistetaan maakuntavaltuustokausittain eli neljän vuoden välein. Myös Pohjois-Savossa on luonnosteltu maakunnan tulevaisuuden linjauksia vuoteen 2030. Pohjois-Savon maakuntasuunnitelmaluonnos 2030 perustuu voimassa olevan maakuntasuunnitelma 2020:n tarkistukseen. Samalla pyritään tiivistämään strategiaa sekä ottamaan huomioon alkaneen maakuntavaltuustokauden uudet avaukset.

Pohjois-Savon maakuntasuunnitelma 2030:n tehtävänä on :

- luoda realistinen kuva pitkän tähtäimen kehitysnäkymistä maakunnassa
- luoda visio maakunnan tulevaisuudesta
- esittää maakunnan tavoiteltu kehitys
- esittää strategia tavoiteltuun tulevaisuuteen pääsemiseksi.

Laajapohjaista valmistelua

Maakuntasuunnitelman uudistamistyö alkoi vuoden 2004 puolella, jolloin arvioitiin voimassaolevan maakuntasuunnitelman toteutumista. Seurantareportti on nähtävissä liiton internet-sivuilla (www.pohjois-savo.fi). Varsinainen valmistelutyö alkoi tammikuussa 2005, jolloin keskeisille yhteistyötahoille järjestettiin tiedotus- ja keskustelutilaisuus maakuntasuunnitelmatyöstä. Keväällä Pohjois-Savon liiton työryhmät, mm. yrittäjyys- ja klusterityöryhmä, ovat käsitelleet strategiaa ja asiasta on pidetty useita seminaareja.

Kunnallisten luottamushenkilöiden uusi toimikausi on vaikuttanut maakuntasuunnitelman laatimiseen. Pohjois-Savon liitto järjesti maaliskuussa kaikille kunnallisvaltuutetuille seminaarin kuntayhteistyön kehittämisteemalla. Heille on lähetetty myös kysely kotikunnan ja maakunnan menestysstrategiasta. Kyselyn tulokset otetaan

huomioon maakuntasuunnitelma 2030:n laatimisessa ja erityisesti määrittäessä sen painotuksia.

Aikataulu tähtää loppuvuoteen

Pohjois-Savon maakuntasuunnitelmaluonnos 2030 käsiteltiin toukokuun maakuntahallituksessa erityisesti tärkeimpien painotuksien eli ns. suurten kysymysten valossa. Kesäkuussa maakuntavaltuusto käsittelee luonnosta seminaarissa ja maakuntahallitus lähettää sen lausunnoille. Valmisteluprosessi jatkuu syksyllä. Ensi lokakuun maakuntahallitus tekee esityksen maakuntasuunnitelman sisällöksi. Lopullisesti suunnitelma-asiakirja on tarkoitus hyväksyä marraskuussa 2005 syysmaakuntavaltuustossa.

Anneli Pehkonen
Maakuntasuunnittelija

POHJOIS-SAVON LIITON MAAKUNTAVALTUUSTON PUHEENJOHTAJISTO JA MAAKUNTAHALLITUS 2005–2008

Maakuntahallituksen jäsenet

Väättäinen Tuula (sdp) pj.
Raassina Sari (kok) I vpj.
Eestilä Markku (kesk) II vpj.

Rossi Markku (kesk) pj.
Vasamaa Tero (vas) I vpj.
Tiihonen Pekka (kesk) II vpj.
Asikainen Iris (sdp)
Hahtala Allan (sdp)
Huuskonen Anja (kok)
Katainen Elsi (kesk)
Konttinen Päivi (kesk)
Leskinen Pekka (kok)
Lilja Minna (kesk)
Toppinen Jouni (sdp)

Varajäsenet

Savolainen Leila
Laitinen Pirjo
Toivanen Sakari
Kiljander Markku
Paasikivi Pirjo
Sorjonen Anu
Valta Kimmo
Olkkonen Anna
Eskelinen Jerkko
Remes Pentti
Oksanen Markku

INNOVATIIVISET TOIMET –OHJELMALLE HALUTAAN JATKOA

Innovatiiviset toimet –ohjelma on EU:n erillisohjelma, johon rahoitus haetaan suoraan Euroopan komissiosta. Ohjelman tavoitteena on edistää innovaatioita ja teknologista kehitystä heikoimmassa asemassa olevilla alueilla. Komissio myönsi päättyneelle Itä-Suomen maakuntien Innovatiivisten toimien ohjelmalle vuosille 2002-2004 kaikkiaan 2,9 milj. euroa. Tällä ja kansallisella rahoituksella toteutettiin Itä-Suomessa 12 pilottiprojektia (mm. lähiruokapörsäsi, Sonetti-alueen dynaaminen integroitu työpöytä) ja kolme maakunnallista tietoyhteiskuntaan liittyvää strategia-hanketta.

Hyvien kokemusten innostamina Itä-Suomen maakunnan liitot jättivät toukokuussa 2005 päättyneessä Innovatiiviset toimet –ohjelman haussa komissiolle uuden ehdotuksen alueellisesta toimenpideohjelmasta. Uuden ohjelman valmistelua on koordinoitu Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, mutta valmistelutyö on toteutettu laajassa yhteistyössä muiden itämaakuntien liittojen ja sidostahojen kanssa.

Uuden ohjelman teemaksi on valittu hyvinvointi. Tavoitteena on luoda sellaisia uutta teknologiaa hyödyntäviä innovaatioita, tuotteita ja toimintatapoja, jotka edistävät hyvinvointia Itä-Suomessa. Uuden ohjelman keskeiset painopisteet ovat:

- hyvinvointiteknologian ja palvelutuotteiden yritystoimintainnovaatiot
- sähköisen asioinnin uudet soveltamisalueet
- esteettömyyden ja itsenäisen suoriutumisen uudet ratkaisut
- teknologia hyvinvointia edistävän vapaa-ajan, kulttuurin ja matkailun palveluksessa.

Ohjelman kokonaiskustannukset ovat 3 550 000 euroa, josta EU-rahoituksen osuus olisi noin 80 %. Loppu koostuu valtion, kuntien ja yksityisten rahoituksesta.

Mikäli komissio hyväksyy loppuvuodesta 2005 uuden Itä-Suomen innovatiiviset toimet -ohjelman rahoitettavaksi, käynnistyy sen tukihaku heti vuoden 2006 alussa. Ohjelmasta julkaistaan hakukuluutus paikallisissa lehdissä siinä vaiheessa, kun

hakemuksia voi virallisesti jättää maakunnan liitoille. Innovatiivisten toimien ohjelman rahoitushakemuksia voivat jättää em. hyvinvointiteemoihin liittyen kaikki ne tahot, jotka suuntaavat toimenpiteensä Itä-Suomen maakuntien eli Etelä-Savon, Kainuun, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon kehittämiseen. Maakuntarajat ylittävät hankkeet ovat etusijalla.

Satu Vehreävesa
Maakuntasuunnittelija

INTERREG III A KARJALA –NAAPURUUSOHJELMAT HAKUUN

EU:n naapurisuusohjelma **Euregio Karelia**, jonka toteutukseen myös pohjoissavolaiset toimijat voivat osallistua, avautui hakuun 25.4.2005. Hakukierros on avoinna kesäkuun loppuun 2005. Koska Venäjä ei ole vielä allekirjoittanut ohjelmaa, rahoituksen haku on auki vain perinteisille Interreg-hankkeille. Niissä voidaan rahoittaa aino-

astaa Suomen puolella tapahtuvaa toimintaa. Ohjelman nettisivun osoite on www.karjala-interreg.fi. Lisätietoja asiasta antaa Pohjois-Savossa maakuntasuunnittelija **Aila Salminen**.

Itä-Suomen maakuntaliitot ovat mukana myös rajat ylittävissä **Regbour/Interreg III C**

–yhteistyöhankkeessa, jossa pyritään vaihtamaan kokemuksia monien Euroopan raja-alueiden kesken. Tarkoituksena on selvittää, miten raja-alueyhteistyötä edistetään ja miten yhteistyö on vaikuttanut aluekehitykseen Euroopan maissa. Varsinaisena toimijana on Joensuun yliopiston Karjala-instituutti.

SAVON VALTUUSKUNNAN SEMINAARI VARKAUDESSA 27.8.

Pohjois-Savon valtuuskunta koostuu lähinnä pääkaupunkiseudulla, mutta myös muualla maassa toimivista talous-, yhteiskunta-, tiede- ja kulttuurielämän vaikuttajista. Valtuuskunnan puheenjohtajana toimii eduskunnan pääsihteeri **Seppo Tiitinen**. Valtuuskunnan keskeisenä tehtävänä on edistää

Pohjois-Savon kehitystä aloitteilla, neuvonnalla ja muilla sopivilla tavoilla. Valtuuskunnan kaksi kertaa vuodessa järjestämät seminaarit ovat osa tätä toimintaa. Valtuuskunnan kesäkokouksen yhteydessä pidettävä kesäseminaari järjestetään 27.8. 2005 klo 13.00 - 15.00 Varkauden kaupun-

gissa Warkaus-salissa. Seminaarin teemana on "Kolme kovaa, Kiina, Pohjois-Savo ja Venäjä, samoillamarkkinoilla". Tilaisuuteen on vapaa pääsy ja sinne ovat kaikki tervetulleita.

Satu Vehreävesa, maakuntasuunnittelija

ITÄ-SUOMEN MAAKUNTALIITTOJEN YHTEISTAPAAMINEN

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto herätteli onnistuneesti Polvijärvellä henkiin perinnettä vuosittaisesta Itä-Suomen maakuntaliittojen henkilöstön yhteistapaamisesta. Kaksipäiväinen tapaaminen 19-20.5.2005 keräsi osallistujia Etelä-Karjalan, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakuntalii-

toista sekä Kainuun maakunnan kuntayhtymästä. Tilaisuudessa kuultiin mm. EU:n uuden rakennerahastokauden valmistelutilanteesta, keskusteltiin Itä-Suomen viisaiden loppuraportin käytännön toteuttamisesta sekä käytiin antoisia keskusteluja samaa työtä eri liitoissa tekevien kesken.

Ilta huipentui elokuvaohjaaja **Markku Pölösen** esitykseen itäsuomalaisen yhtäläisyyksistä ja eroavuuksista. Päivät onnistuivat yli odotusten ja innolla odotetaan jo perinteen jatkoa ensi vuonna Kainuussa.

SUVI LEMMETYINEN ALOITTI DEFRIS-PROJEKTIPÄÄLLIKKÖNÄ

Pohjois-Savon liiton mahdollisuudet osallistua EU:n DEFRIS (Development of First Division Regions) –hankkeeseen paranivat kesäkuun alusta olennaisesti, kun FM **Suvi Lemmetyinen** aloitti työnsä hankkeen projektipäällikkönä. Kesällä 2007 päättyvässä kolmivuotisessa Defris-hankkeessa on mukana ”ykkösdivisioonaseutuja” neljästä Itämeren maasta. Hankkeen päähallinnoijana ja –koordinaattorina on ruotsalainen Östergötlandin aluehallinto. Muut partnerit ovat Liettuan Kaunasin ja Puolan Kujawsko-Pomorskie-Voivodship –alueet sekä Suomesta Pohjois-Savon ja Keski-Suomen maakunnan liitot.

EU:n Interreg III B –ohjelmaan kuuluvalla Defris-hankkeella etsitään keinoja siihen osallistuvien seutujen kilpailukyyn lisäämiseksi sekä laaditaan toimintamalli, jota muutkin vastaavanlaiset seudut voivat hyödyntää aluekehitysstrategioissaan. Hankkeessa vertaillaan seudullisia kehittämis- lähtökohtia sekä mahdollisuuksia ja siinä tarkastellaan aluesuunnittelun menetelmiä. Kolmannessa vaiheessa toteutetaan kansainvälisiä ja maakunnallisia hankkeita sekä selvityksiä pääkaupunkiseudun ulkopuolisten, mutta sen vaikutuspiirissä olevien seutujen mahdollisuuksista hyötyä pääkaupunkialueen kasvusta. Samalla sel-

Projektipäällikkö Suvi Lemmetyinen

vitetään, miten nämä ”ykkösdivisioonan” keskisuuret seudut voivat yhteistyötään ja verkostojaan kehittämällä lisätä kilpailukykyään. Neljäs vaihe keskittyy hankkeen tulosten vaikuttavuuden turvaamiseen ja toimenpiteiden jatkuvuuden varmistamiseen sen päättymisen jälkeen.

Pohjois-Savossa mielenkiinto kohdistuu erityisesti Varkaus-Kuopio-lisalmi -vyöhykkeen sekä Kuopio-Jyväskylä-Tampere -kehityskäytävän tarkasteluun.

Suvi Lemmetyinen valmistui Joensuun yliopistosta viime vuonna pääaineenaan maantiede. Hän on jatkanut ympäristöteknologian opiskelua Kuopion yliopistossa. Aiemmin hän on työskennellyt mm. Pohjois-Karjalan maakuntaliitossa tulo- muuttoprojektissa sekä aluesuunnittelu- tehtävissä Saksassa.

HENKILÖSTÖUUTISIA

EU:n tavoite 1 –ohjelman tarkastajana Pohjois-Savon liitossa toimiva **Marja-Leena Martikainen** siirtyi 4.4.2005 alkaen hoitamaan yli 35-vuotisen työuran jälkeen loppukesästä eläkkeelle jäävän taloussihteerin **Maija-Liisa Saatsin** tehtäviä. Marja-Leena Martikaisen työ jakautuu määräaikaisesti vuoden 2006 loppuun puoliksi EU-tarkastajan ja taloussihteerin tehtävien välillä.

Maija-Liisa Saatsi (vas) ja Marja-Leena Martikainen.

Itä-Suomen läänin hallituksen kilpailu- ja kulluttajaosastolta virkavapaalla oleva tutkija **Timo Tiainen** on Pohjois-Savon liitossa 1.4. - 30.9.2005 tekemässä Itä-Suomen tavoite 1 –ohjelman väliarvioinnin ajantasaisista sisäasiainministeriön palkkaamana.

Timo Tiainen

FM **Marko Tantu** on nimitetty 1.6.2005 alkaen vakinaiseksi maakuntasuunnittelijaksi Pohjois-Savon liitton alueidenkäytön osastolle. Hänen tehtäviinsä kuuluvat maakuntakaavoitustyöt sekä paikkatietojen käytön kehittäminen. Hän on toiminut aiemmin mm. Joensuun yliopiston koulutus- ja kehittämisskeskuksessa Savonlinnassa, Etelä-Savon maakunnan liitossa sekä v. 2004 alusta Pohjois-Savon liitossa.

Marko Tantu

Maankäyttöpäällikkö **Martti Salminen** jää 31.8.2005 eläkkeelle Pohjois-Savon liitosta. Hänelle on kertynyt lähes 30 vuotta työuraa maakunnan liitossa ja sitä ennen Pohjois-Savon seutukaavaliitossa.

Martti Salminen

MAAKUNTAVALTUUSTON, -HALLITUKSEN JA MAAKUNNAN YHTEISTYÖRYHMÄN KOKOUSPÄIVÄT VUONNA 2005

Maakuntavaltuusto

ma 13.6. kokousjäsäminäari
ma 14.11.

Maakuntahallitus

ma 20.6.
ma 29.-30.8. (Itä-Suomi yhteiskokous, Koli)
ma 26.9.

POHJOIS-SAVON LIITTO

Puhelinvaihte: *(017) 550 1400
 Faksit: (017) 262 5090 kirjaamo, (017) 550 1428 johto
 Internet kotisivu: www.pohjois-savo.fi
 Internet, tavoite 1 -ohjelma: www.ykkos.net
 Sähköposti: etunimi.sukunimi@pohjois-savo.fi
 Liiton virallinen sähköposti: kirjaamo@pohjois-savo.fi

Nimi ja nimike	Puh.	GSM	Projekti
Blomberg Jan, aluekoordinaattori		040 303 6083	Työllisyysprojekti, Koillis-Savo
Huttunen Jussi, vs. maakuntajohtaja	5501 444	0400 672 168	
Huttunen Tuulikki, toimistosihteeri	5501 441		
Kaikkonen Pekka, maakuntas sihteeri	5501 430	0400 465 045	
Kajan Irma, toimistosihteeri	5501 400		
Kohvakka Jouko, suunnitteluinsinööri	5501 412	040 543 0892	
Kotiluoto Simo, vs. keh.johtaja (31.8. asti)	5501 443	040 573 5576	
Kumlander Totti, EU-koordinaattori	5501 447	040 581 2599	
Kämäräinen Kaija, tutkimussihteeri	5501 431		
Laitila Seppo, maakuntasuunnittelija	5501 413	040 589 1347	
Lemmetyinen Suvi, projektipäällikkö			Defris-projekti
Luomi Harri-Pekka, aluekoordinaattori		040 583 6986	Työllisyysprojekti, Ylä-Savo
Markkanen Pirkko, tarkastaja	5501 429	040 739 2794	
Martikainen Marja-Leena, tarkastaja	5501 420	040 820 9025	
Marttila Sari, aluekoordinaattori		040 589 2366	Työllisyysprojekti, Kuopio
Muiniikka Jarmo, hallintopäällikkö	5501 464	0400 773 090	
Nissinen Seija, aluekoordinaattori		040 571 3600	Työllisyysprojekti, Varkaus
Nyberg Roy, pääkoordinaattori	5501 455	040 719 9855	Työllisyysprojekti, Pohjois-Savo
Partanen Marja, tekstinkäsittelijä	5501 432		
Pehkonen Anneli, maakuntasuunnittelija	5501 433	040 700 4186	
Pennanen Marjatta, piirtäjä	5501 414		
Pirskanen Juhani, tutkimuspäällikkö	5501 434	040 512 7710	
Pulkkinen Riitta, taloussihteeri	5501 440		
Qvick Paula, suunnittelupäällikkö	5501 446	040 575 5312	
Raatikainen Tuija, johdon sihteeri	5501 444	040 551 9508	
Reinikainen Tuula, tutkimussihteeri	5501 435		
Rissanen Henrik, keh.joht. (vir kavap 31.8.asti)	5501 445	040 512 4000	
Rissanen Sanna, EU-koordinaattori	5501 470	050 374 1555	
Salminen Aila, maakuntasuunnittelija	5501 436	040 545 4046	
Sihvola Merja, EU-sihteeri	5501 424		
Skyttä Teija, aluekoordinaattori		040 535 7000	Työllisyysprojekti, Sisä-Savo
Tanttu Marko, maakuntasuunnittelija	5501 418		
Toivanen Irma, piirtäjä	5501 437		
Tuhkanen Risto, suunnitteluteknikko	5501 416		
Turunen Marja, maakuntasuunnittelija	5501 421		
Vehreävesa Satu, maakuntasuunnittelija	5501 448	040 722 2844	
Väänänen Pirjo, toimistovirkailija	5501 422		
Tiedotus: Ilpo Lommi, Itäfax Oy	266 2660	0440 675 949	